Q&A tijdelijke noodstroomvoorziening Houten

Vragen over de installaties? 0345--684000

1. Waarom is een tijdelijke noodstroomvoorziening in Houten nodig?

Het elektriciteitsnet in de provincie Utrecht staat onder grote druk. Op koude en donkere winterdagen kan de vraag naar elektriciteit zo hoog worden dat belangrijke verbindingen rond Utrecht overbelast dreigen te raken, zeker wanneer tegelijkertijd een onderdeel van het net uitvalt. De tijdelijke noodstroomvoorziening levert dan extra vermogen en verkleint daarmee het risico op overbelasting en stroomuitval. Het is een tijdelijke overbrugging voor deze winter totdat andere maatregelen en uitbreidingen van het elektriciteitsnet voldoende effect hebben.

2. Is er komende winter zonder deze voorziening zeker sprake van stroomuitval?

Nee. Stroomuitval is een risicoscenario, geen voorspelling. De voorziening wordt voorbereid als extra verzekering voor uitzonderlijke situaties. Zij helpt het elektriciteitsnet veilig en betrouwbaar te houden, maar biedt geen garantie dat een storing volledig kan worden voorkomen. Volgens berekeningen van TenneT kunnen deze winter twee stroomverbindingen rond Utrecht overbelast raken. Houten valt onder de verbinding Lage Weide–Oudenrijn–Nieuwegein–Driebergen. Het tekort aan vermogen bedraagt ongeveer 30 megawatt, vergelijkbaar met 20.000 huishoudens.

3. Waarom is gekozen voor Houten?

De voorziening moet worden aangesloten op een plek waar zij het specifieke knelpunt in het elektriciteitsnet daadwerkelijk kan verlichten. Uit technische analyses blijkt dat station Houten-Oost binnen het relevante gebied het enige Stedin-station is met voldoende vrije aansluitmogelijkheden voor maximaal 30 MW. Naast het station is bovendien ruimte voor de tijdelijke installatie en de locatie ligt niet direct naast woningen. Ook andere gemeenten profiteren van de noodvoorziening. Daarmee wordt het elektriciteitsnet komende winter veiliger en betrouwbaarder en wordt de kans verkleind op storingen en stroomuitval.

4. Waaruit bestaat de noodstroomvoorziening?

Voor het oplossen van dit knelpunt is tijdelijk maximaal 30 MW noodvermogen nodig. De voorziening bestaat uit tijdelijke batterijen en mobiele aggregaten die extra elektriciteit kunnen leveren wanneer dat nodig is. De aggregaten maken gebruik van HVO-brandstof (Hydrotreated Vegetable Oil) en ze worden geplaatst in geluidsarme containers. De definitieve technische samenstelling moet nog worden vastgesteld.

5. Hoe vaak en hoe lang zullen de installaties draaien?

De huidige prognose is maximaal zes inzetten van maximaal zes uur per keer. Daarnaast kunnen enkele kortere inzetten van één tot vijf uur nodig zijn, maximaal circa 22 uur. Tussen november en maart gaat het naar verwachting om maximaal 58 draaiuren. De werkelijke inzet hangt af van onder meer het weer, de elektriciteitsvraag, de beschikbare flexibiliteit en de actuele toestand van het stroomnet.

6. Waarom worden aggregaten gebruikt in plaats van een volledig duurzame oplossing?

Indien nodig zullen allereerst de batterijen worden ingezet, eventueel aangevuld met de aggregaten. De aggregaten maken gebruik van HVO-brandstof (Hydrotreated Vegetable Oil); een brandstof die wordt gemaakt van hernieuwbare grondstoffen en een lagere uitstoot van broeikasgassen heeft dan gewone diesel. De gebruikte brandstof en de bijbehorende emissiegegevens moeten nog definitief worden bevestigd. De aggregaten komen te staan in geluidsarme containers. Mobiele aggregaten zijn

op dit moment de meest beschikbare en betrouwbare oplossing om op korte termijn voldoende regelbaar vermogen te leveren.

7. Wat merken omwonenden en bedrijven van de installatie?

Voor de voorbereiding, plaatsing, het onderhoud en de verwijdering zijn werkzaamheden en verkeersbewegingen nodig. Tijdens een inzet kunnen de installaties geluid en emissies veroorzaken en de containers zijn zichtbaar zolang zij op de locatie staan. Er vinden onderzoeken plaats naar onder meer geluid, verkeer, stikstof, natuur en externe veiligheid. Op basis daarvan worden maatregelen bepaald om mogelijke hinder zoveel mogelijk te beperken.

8. Is de noodstroomvoorziening veilig?

Bij de voorbereiding worden onder meer brandveiligheid, externe veiligheid, geluid, emissies en effecten op de leefomgeving onderzocht. De voorziening moet voldoen aan de geldende veiligheidsvoorschriften en vergunningseisen. De definitieve veiligheidsmaatregelen en onderzoeksresultaten worden bekendgemaakt zodra deze zijn afgerond.

9. Hoelang blijft de noodstroomvoorziening staan?

De voorziening is bedoeld om de winter van 2026/2027 te overbruggen (nov-maart). De mobiele installaties worden na afloop van de winter weer verwijderd. In het communicatieplan wordt april 2027 als verwachte verwijderperiode genoemd, maar de concrete plaatsings- en verwijderingsdata moeten nog worden bevestigd. Permanent gebruik van deze locatie maakt geen onderdeel uit van dit project.

10. Is al definitief besloten dat de voorziening er komt?

Voor het plaatsen van de noodstroomvoorziening is een omgevingsvergunning nodig van de gemeente.

TenneT en Stedin hebben inmiddels een vergunningaanvraag ingediend. Deze aanvraag is nog niet compleet. Dat komt doordat de noodstroomvoorziening onder grote tijdsdruk wordt voorbereid. Daarnaast lopen nog onderzoeken naar onder andere geluid, milieu en natuur. Alle benodigde technische informatie moet nog worden doorgegeven.

Zodra alle benodigde informatie is aangeleverd, kan de gemeente de aanvraag volledig beoordelen. Als de aanvraag voldoet aan de geldende wet- en regelgeving kan de gemeente overgaan tot vergunningverlening. Dit is naar verwachting in december 2027

Vooruitlopend daarop worden omwonenden geïnformeerd en vinden onderzoeken plaats naar onder andere geluid en verkeer. Vragen en aandachtspunten uit de omgeving kunnen worden meegenomen bij de verdere voorbereiding en de uitvoering van het project.

11. Wat is de rol van Eneco bij de tijdelijke noodstroomvoorziening in Houten-Oost?

Eneco stelt het terrein tijdelijk beschikbaar en blijft betrokken bij de communicatie, omdat het bedrijf eerder met omwonenden heeft gesproken over een warmte-installatie op deze locatie. De noodstroomvoorziening is een afzonderlijk, tijdelijk project waarvoor TenneT en Stedin de initiatiefnemers en verantwoordelijk voor de projectcommunicatie zijn.

12. Wat is het verschil tussen noodstroom en regelbare opwek (flextenders)

De noodstroomvoorziening in Houten en een regelbare opwekinstallatie hebben hetzelfde doel: zorgen dat de elektriciteitsvoorziening betrouwbaar blijft wanneer het net onder druk staat. Het verschil zit vooral in de duur en de manier van inzet. De noodstroomvoorziening in Houten is een tijdelijke maatregel voor deze winter, die alleen wordt ingezet tijdens enkele piekmomenten en bestaat uit HVO-generatoren en batterijen. Een regelbare opwekinstallatie is bedoeld als overbrugging voor een langere periode, mogelijk tot ongeveer tien jaar, totdat uitbreidingen van het elektriciteitsnet gereed

zijn. Zo'n installatie zal naar verwachting vaker draaien en bestaat meestal uit gasgeneratoren. Waar noodstroom een kortdurende oplossing is voor een specifieke winterperiode, is een regelbare opwekinstallatie een tijdelijke maar meerjarige oplossing om de leveringszekerheid te waarborgen totdat het elektriciteitsnet voldoende is uitgebreid.

13. Hoe groot is de noodstroomvoorziening?

Voor het oplossen van dit knelpunt is tijdelijk maximaal 30 MW noodvermogen nodig. Dit noodvermogen fungeert als een tijdelijke verzekering totdat andere maatregelen uit de crisisaanpak voldoende effect hebben of structurele uitbreidingen van het elektriciteitsnet zijn gerealiseerd.

14. Wanneer wordt deze gebouwd?

De aggregaten en batterijen worden in november geplaatst en getest. Gedurende de winter 2026/2027 staat de installatie dus stand-by en wordt deze alleen ingezet wanneer dat nodig is. In april 2027 worden alle aggregaten en batterijen weer verwijderd, en wordt de locatie weer hersteld in de oorspronkelijke staat.

15. Om hoeveel containers gaat het / hoeveel ruimte?

Het gaat om ongeveer 65 containers die komen te staan op een stuk grond ter grootte van ongeveer een voetbalveld (circa 7.000 m2). Het betreffende perceel is 12.000 m2 en biedt dus nog enige flexibiliteit om zo ver mogelijk van bebouwing af te zitten.

Het zijn 48 batterijen, goed voor 13 MW en 14 stikstof arme aggregaten die 14 MW leveren.

16. Wat kost dit?

Over de specifieke kosten van zo’n installatie doen we geen uitspraken vanwege afspraken binnen de aanbesteding.

17. Wie betaalt dat?

Het totale pakket aan maatregelen brengt kosten met zich mee, die uiteindelijk in de tarieven tot uiting zullen komen.

18. Waarom kiezen jullie niet voor alleen maar batterijen?

Batterijen helpen zeker, maar leveren niet altijd voldoende energie om het net gedurende langere tijd te ondersteunen. Daarom is gekozen voor een combinatie van batterijen en aggregaten als tijdelijke noodmaatregel.

19. Heeft Eneco geen vergunning voor warmtepompen op dit terrein?

Ja, dat klopt. Maar zij zijn nog niet zo ver dat ze de warmtepompen kunnen plaatsen. Daarom wil de gemeente het mogelijk maken voor Stedin en TenneT om tijdelijk gebruik te kunnen maken van deze grond.

20. Wat gebeurt er zonder noodstroom?

De voorziening is bedoeld om een situatie te voorkomen waarin bij hoge netbelasting en een storing aanvullende noodmaatregelen nodig zijn. Zonder noodstroom kan bij daadwerkelijke overbelasting tijdelijk vermogen moeten worden afgeschakeld.

Een stroomuitval van enkele uren kan onder andere kan leiden tot verkeersproblemen, uitval van apparatuur, problemen voor bedrijven, communicatie en kwetsbare groepen. Dit is een risicoschets, geen voorspelling dat deze situatie zich daadwerkelijk voordoet.

21. Wat merken omwonenden?

Er zijn tijdelijke werkzaamheden nodig voor de voorbereiding en aansluiting. Er kunnen verkeersbewegingen plaatsvinden voor aanvoer, plaatsing, onderhoud en verwijdering. Tijdens eventuele inzet kunnen de installaties geluid en emissies veroorzaken. De installaties zijn zichtbaar zolang zij op de locatie staan. Concrete effecten en mitigerende maatregelen worden onderbouwd met onderzoeken naar onder andere geluid, stikstof, flora en fauna en externe veiligheid.

Q&A juridische procedure

1. **Welke procedure volgt de gemeente voor de noodstroomvoorziening?**

De reguliere vergunningprocedure wordt volledig doorlopen. In dit geval gaat het om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). TenneT en Stedin hebben hiervoor gezamenlijk een vergunningaanvraag ingediend. De gemeente Houten is het bevoegd gezag en beoordeelt de aanvraag op basis van de geldende wet- en regelgeving.

Omdat de noodstroomvoorziening vóór de winter van 2026/2027 beschikbaar moet zijn, onderzoekt de gemeente daarnaast of tijdelijk gedogen mogelijk en verantwoord is. Daarbij worden de belangen van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening afgewogen tegen de gevolgen voor omwonenden, de leefomgeving, veiligheid, geluid en milieu.

Een eventuele gedoogverklaring vervangt de vergunningprocedure niet. De vergunningaanvraag blijft leidend en wordt volledig beoordeeld.

2. **Wordt de normale vergunningprocedure nog gevolgd?**

Ja. De vergunningprocedure wordt volledig doorlopen.

TenneT en Stedin hebben inmiddels een vergunningaanvraag ingediend. Deze aanvraag is nog niet compleet. Dat komt doordat de noodstroomvoorziening onder grote tijdsdruk wordt voorbereid. Daarnaast lopen nog onderzoeken naar onder andere geluid, milieu en natuur. De definitieve leverancier van de noodstroomvoorziening is net geselecteerd. Alle benodigde technische informatie moet nog worden doorgegeven.

Zodra alle benodigde informatie is aangeleverd, kan de gemeente de aanvraag volledig beoordelen. Als de aanvraag voldoet aan de geldende wet- en regelgeving kan de gemeente overgaan tot vergunningverlening.

3. **Wat betekent gedogen en wat is een gedoogverklaring?**

Gedogen betekent dat de gemeente tijdelijk afziet van handhavend optreden tegen een situatie waarvoor de vergunningprocedure nog loopt en de vergunning nog niet is verleend.

Met een gedoogverklaring legt de gemeente vast onder welke voorwaarden en gedurende welke periode zij tijdelijk niet handhavend optreedt. Een gedoogverklaring is geen vergunning, maakt een activiteit niet alsnog rechtmatig en vervangt de vergunningprocedure niet.

4. **Waarom wordt gewerkt met een gedoogverklaring?**

De noodstroomvoorziening moet vóór de winter van 2026/2027 beschikbaar zijn om het risico op overbelasting van het elektriciteitsnet, stroomstoringen en mogelijke stroomuitval te verkleinen.

De vergunningprocedure is al gestart, maar zal naar verwachting niet volledig zijn afgerond voordat de voorziening beschikbaar moet zijn. Dat komt doordat de noodstroomvoorziening onder grote tijdsdruk wordt voorbereid, nog onderzoeken moeten worden afgerond en nog niet alle technische informatie beschikbaar is.

Daarom onderzoekt de gemeente of tijdelijk gedogen juridisch mogelijk en verantwoord is. Bij die afweging speelt mee dat de noodstroomvoorziening bedoeld is om een maatschappelijk risico te

beperken en dat het niet tijdig beschikbaar hebben van de voorziening gevolgen kan hebben voor de betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening.

Tegelijkertijd worden de belangen van omwonenden, de leefomgeving en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken bij de besluitvorming.

5. Wanneer eindigt het gedogen?

Een eventuele gedoogverklaring geldt tijdelijk en loopt uiterlijk tot en met 31 maart 2027.

De gedoogverklaring eindigt eerder zodra de benodigde vergunning is verleend. Als uiteindelijk geen vergunning wordt verleend, eindigt ook de gedoogsituatie. De gemeente beoordeelt in dat geval welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

6. Is een gedoogverklaring een vrijbrief om van regels af te wijken?

Nee. Een gedoogverklaring geldt alleen voor een beperkte periode en onder duidelijke voorwaarden, bijvoorbeeld over veiligheid, geluid, milieu, gebruik en toezicht. Als niet aan die voorwaarden wordt voldaan, kan de gemeente de gedoogverklaring beëindigen en alsnog handhavend optreden.

7. Kunnen bewoners nog reageren als er een gedoogverklaring wordt afgegeven?

Een gedoogverklaring is volgens de huidige rechtspraak geen besluit waartegen rechtstreeks bezwaar kan worden gemaakt.

Dat betekent niet dat belangen van omwonenden geen rol spelen. De gemeente betrekt de belangen van omwonenden en andere belanghebbenden bij de afweging om al dan niet tijdelijk te gedogen.

Daarnaast informeren TenneT, Stedin en de gemeente omwonenden via bewonersbrieven, een inloopbijeenkomst, de projectpagina op de website en de BouwApp.

8. Welke juridische mogelijkheden hebben bewoners?

Hoewel tegen een gedoogverklaring zelf geen bezwaar openstaat, bestaan er wel andere juridische mogelijkheden.

Zo kan een belanghebbende de gemeente verzoeken handhavend op te treden wanneer hij of zij van mening is dat sprake is van een overtreding. De gemeente moet zo'n verzoek beoordelen en hierover een besluit nemen.

Tegen dat besluit staan de gebruikelijke rechtsmiddelen open, zoals bezwaar en beroep.

9. Kan ik een handhavingsverzoek indienen?

Ja. Een belanghebbende kan de gemeente verzoeken handhavend op te treden.

De gemeente beoordeelt het verzoek en neemt daarover een besluit. Daarbij kijkt zij onder andere naar de geldende wet- en regelgeving, een eventuele gedoogverklaring en de betrokken belangen.

De gemeente beoordeelt vervolgens of handhavend optreden noodzakelijk, effectief en evenredig is. Tegen het besluit op een handhavingsverzoek kunnen belanghebbenden bezwaar maken.